

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding Pedagogiek
voltijd/deeltijd

Hogeschool Utrecht

**De kracht van
kennis.**

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding Pedagogiek
voltijd/deeltijd

Hogeschool Utrecht

CROHO nr. 35158

Hobéon Certificering

Datum

4 oktober 2017

Auditpanel

drs. W.G. (Willem) van Raaijen, voorzitter

dr. P.A. (Piet) van der Ploeg

dr. R.L.C. (Roel) van Goor

drs. C. (Claire) Vlug

M.C.G. (Marloes) van der Hagen, student-lid

Secretaris

M.A. (Ellen) Andela MA

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	5
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	7
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	21
6.	AANBEVELINGEN	23
BIJLAGE I	Scoretabel	25
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	27
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	33
BIJLAGE IV	Overzicht auditpanel	35

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hogeschool Utrecht
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief juni 2014
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	B Pedagogiek
registratienummer croho	35158
domein/sector croho	Gedrag en maatschappij
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	Bachelor
graad en titel	Bachelor Social Work (wordt Bachelor of Arts)
aantal studiepunten	240 EC
afstudeerrichtingen	-
locatie	Amersfoort
varianten	Voltijd, Deeltijd
joint programme	Nee
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	21 april, 2017
contactpersoon opleiding	Stijn Verhagen, stijn.verhagen@hu.nl Marianne Polderdijk, marianne.polderdijk@hu.nl

Basisgegevens **hbo-bacheloropleiding B Pedagogiek**, voltijd en deeltijd¹

bron: Kritische Reflectie van de opleiding

peildatum: februari 2017

instroom (aantal)	2011	2012	2013	2014	2015	2016
▪ voltijd	169	205	224	233	169	165
▪ deeltijd	58	48	30	18	22	36
uitval (percentage)						
uit het eerste jaar ²	2011	2012	2013	2014	2015	2011
▪ voltijd	30%	25%	17%	18%	17%	30%
▪ deeltijd	41%	33%	33%	22%	36%	41%
uit de hoofdfase ³				2010	2011	2012
▪ voltijd				33%	38%	52%
▪ deeltijd				52%	55%	65%
rendement (percentage) ⁴				2009	2010	2011
▪ voltijd				79%	80%	77%
▪ deeltijd				46%	53%	44%
docenten (aantal + fte)			aantal		Fte	
▪ voltijd			32		28	
▪ deeltijd			7		4	
opleidingsniveau docenten (percentage) ⁵			Bachelor	Master	PhD.	
▪ voltijd			5	31	4	
▪ deeltijd			5	31	4	
docent–student ratio ⁶						
▪ voltijd			1 : 24,6			
▪ deeltijd			1 : 27,4			
contacturen (aantal) ⁷			1 ^e jaar	2 ^e jaar	3 ^e jaar	4 ^e jaar
▪ voltijd			13	12	4	5
▪ deeltijd			8	8	8	8

¹ Bron: Basisgegevens opleidingsbeoordelingen 'Indicatoren en definities', Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie, 19 februari 2015.

² Het aandeel van het totaal aantal bachelorstudenten (eerstejaars ho) dat na één jaar niet meer bij de opleiding staat ingeschreven, zo mogelijk voor de laatste zes cohorten.

³ Het aandeel van de bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat in de nominale studieduur zonder het diploma te hebben behaald alsnog uitvalt uit de opleiding, zo mogelijk voor de laatste drie cohorten.

⁴ Het aandeel van de bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat het bachelordiploma haalt in de nominale studieduur + één jaar, zo mogelijk voor de laatste drie cohorten.

⁵ Het aandeel docenten (onderwijzend personeel) met een hbo, master en PhD in het totaal aantal docenten (onderwijzend personeel).

⁶ De verhouding tussen het totaal aantal ingeschreven studenten en het totaal aantal fte's aan onderwijzend personeel van de opleiding in het meest recente studiejaar.

⁷ Het gemiddeld aantal klokuren per week aan geprogrammeerde contacttijd, voor ieder jaar van de opleiding.

2. SAMENVATTING

De hbo-bacheloropleiding Pedagogiek is een praktijkgerichte opleiding met een ecologische visie op de pedagogiek.

Standaard 1. Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding voldoen aan de vereiste basiskwaliteit, omdat de opleiding zich in de uitwerking van de eindcompetenties gebaseerd heeft op het landelijk profiel. Deze competenties voldoen aan de eisen die het werkveld aan afgestudeerden stelt. Daarenboven heeft de opleiding haar profiel op voorbeeldige wijze uitgewerkt. De opleiding heeft een duidelijke eigen kleur door de focus die zij legt op de ecologische pedagogiek. De opleiding sluit goed aan bij de veranderingen in het werkveld en onderhoudt nauwe contacten met het werkveld over de eindkwalificaties van de opleiding. Internationalisering mag nog explicieter gestalte krijgen in de opleiding, maar is al wel aanwezig.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

De onderwijsleeromgeving van de opleiding voldoet aan de vereisten van basiskwaliteit. Het programma dekt de verschillende competenties en borgt dat de studenten via vier verschillende niveaus de vereiste competenties kunnen ontwikkelen. Het werken in leerteams wordt door de studenten als prettig ervaren en zorgt voor de juiste begeleiding van de studenten. Het programma is opgedeeld in vier leerlijnen. Het auditpanel vindt dat deze voldoende aansluiten bij de beroepspraktijk en is positief over het creatief agogisch handelen. Het panel is daarnaast van oordeel dat de theoretische leerlijn en de onderzoeksleerlijn een kritische beschouwing behoeven. Daarnaast vindt het panel dat de opleiding meer internationale literatuur zou moeten gebruiken. Het panel heeft een voldoende gekwalificeerd team aangetroffen, dat nauw bij de studenten betrokken is, maar constateert bij sommige docenten dat ze onvoldoende vertrouwd zijn met de ecologische benadering van pedagogiek. De kwaliteit van de voorzieningen stelt de studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te halen.

Standaard 3. Toetsing

Het systeem van toetsen en beoordelen van de opleiding voldoet aan de basiskwaliteit. De opleiding toetst haar studenten op een valide, betrouwbare en – voor studenten – inzichtelijke wijze. De opleiding hanteert een toetsplan en toetsmatrijzen waaruit blijkt dat zij alle competenties, kennis en vaardigheden op een steeds hoger niveau toetst met behulp van verschillende passende toetsvormen. De examencommissie beschikt over voldoende expertise om haar rol te vervullen. Daar staat tegenover dat het panel vindt dat de opleiding het afstudeerproces verder kan ontwikkelen in samenspel met bijvoorbeeld de afstudeercommissie. Het panel vindt het noodzakelijk dat de opleiding meer gaat sturen op het onderzoeksvoorstel en op de verdere uitwerking van de rubrics ter vergroting van intersubjectieve betrouwbaarheid en validiteit tussen de examinatoren. Daarnaast is het panel van mening dat de examencommissie meer aandacht moet besteden aan de eigen rol en de vormvereisten voor examinatoren rondom het afstuderen.

Standaard 4. Gerealiseerde eindkwalificaties

Het panel beoordeelde uit de initiële selectie een zestal eindwerken als onvoldoende en bij de opschaling opnieuw zes eindwerken met een onvoldoende. Dit werd met name veroorzaakt door de matige theoretische bagage en onderzoekvaardigheid van studenten en de leemten in de begeleiding bij het afstudeertraject. De maatregelen die de opleiding reeds heeft ingezet – zoals de aanscherping van het go/no-go moment en de herziening van rubrics – vindt het panel vertrouwenwekkend. Het panel trof bij de opschaling ook tastbare verbeteringen aan.

Deze overtuigen het panel ervan dat de opleiding in staat is om het niveau van de afstudeerproducten te verhogen naar het niveau dat van een hbo-bachelor mag worden verwacht. Het werkveld uitte zich positief over de aansluiting van de opleiding op de beroepspraktijk.

Algemene conclusie:

De hbo-bacheloropleiding Pedagogiek is een praktijkgerichte opleiding met een ecologische visie op de pedagogiek. De opleiding hanteert een set eindkwalificaties die wat inhoud en niveau betreft op hoofdlijnen arbeidsmarktconform zijn. Het team van gemotiveerde docenten en managementteam zorgt er met het sterk op de beroepspraktijk gerichte programma voor dat de studenten zich kunnen ontwikkelen tot een startbekwame pedagoog.

Het auditpanel vindt het gerealiseerde niveau, na bestudering van de afstudeerwerken van de hbo-bacheloropleiding Pedagogiek, nog niet over de volle breedte bachelorwaardig en kan haar daarom nog geen voldoende toekennen. Het auditpanel heeft er vertrouwen in dat de opleiding, gelet op de reeds ingezette verbeteringen, in staat is binnen afzienbare termijn het algehele niveau van de afstudeerwerken te verhogen. Daarom adviseert het auditpanel de NVAO om aan de hbo-bacheloropleiding Pedagogiek van Hogeschool Utrecht accreditatie onder voorwaarden met inachtneming van een hersteltermijn toe te kennen.

Den Haag, 4 oktober 2017

drs. W.G. van Raaijen,
voorzitter

M.A. Andela MA,
secretaris

3. INLEIDING

De voorliggende beoordelingsrapportage is de resultante van een zogeheten 'Beperkte Opleidingsbeoordeling' van de vol- en deeltijdse hbo-bacheloropleiding Pedagogiek van Hogeschool Utrecht, die op 21 april 2017 is uitgevoerd door een auditpanel van onafhankelijke deskundigen (zie bijlage IV voor een toelichting).

Vanaf 1 januari 2015 worden opleidingen in het hoger onderwijs met een vergelijkbare onderwijsinhoud in één (sub)cluster in een bepaalde periode gevisiteerd. De clusterwijze beoordeling - ook wel clustervisitatie genoemd - heeft als doel de scherpste en de vergelijkbaarheid van de oordelen te bevorderen. Bovengenoemde opleiding van Hogeschool Utrecht valt samen met diverse verwante opleidingen van andere onderwijsinstellingen in de visitatiegroep 'B Pedagogiek/ B Educational Theory'. Deze opleidingen dienen alle voor 1 november 2017 beoordeeld worden. Het auditpanel heeft voor de beoordeling het vigerende beoordelingskader van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) 2014 gebruikt.

Dit rapport behandelt achtereenvolgens de bevindingen, overwegingen en conclusies van het auditpanel over de betreffende opleiding op de vier NVAO-kwaliteitsstandaarden, geclusterd in de onderwerpen: 'beoogde eindkwalificaties', 'onderwijsleeromgeving', 'toetsing' en 'gerealiseerde eindkwalificaties'.

Context en positie

De vol- en deeltijdse bacheloropleidingen Pedagogiek zijn in respectievelijk 2006 en 2007 ontstaan. Samen met de master vormen zij het Instituut voor Ecologische Pedagogiek, gevestigd te Amersfoort. Het instituut profileert zich met het ecologisch gedachtegoed en de wens om zijn studenten op te leiden tot zowel sensitieve als kritische pedagogen die vanuit vertrouwen, in verbinding en met verbeelding hun pedagogische verantwoordelijkheid nemen. Sinds 2015 is er een nieuwe Jeugdwet, Wet op Passend Onderwijs en is de Wet Maatschappelijke Ondersteuning veranderd. Daarnaast ontstaan er steeds meer nieuwe thematieken in de maatschappij en ontwikkelt het Hoger Beroepsonderwijs zich snel. Flexibele leerwegen is hier een helder voorbeeld van. De opleiding neemt met haar deeltijdvariant dan ook deel aan de pilot flexibilisering.

In het afgelopen jaar is een geheel nieuw managementteam gestart, overigens voor het grootste deel afkomstig uit het instituut. Daarnaast is de hogeschool momenteel in transitie: de facultaire laag is verdwenen en de sturing komt bij de instituten en de teams te liggen. De opleiding heeft initiatieven genomen om aan te sluiten bij deze ontwikkelingen.

Ontwikkelingen na vorige accreditatie

Na de Toets Nieuwe Opleiding in 2005 vond in 2010 de eerste externe audit plaats. In 2013 is er een interne audit geweest. De opleiding heeft naar aanleiding van beide audits een aantal thematieken benoemd en hierop verbeterlagen gemaakt. Deze neemt het panel mee in wegingen en oordelen over de afzonderlijke standaarden.

Advies	Ondernomen acties/ bereikte resultaten
Neem het ecologisch aspect duidelijker in de doelstellingen op (Hobéon 2010).	Na de audit in 2010 is het beroepsprofiel van de opleiding geschreven waarin de ecologische visie van de opleiding enerzijds gekoppeld wordt aan het landelijk opleidings- en competentieprofiel Pedagogiek en anderzijds aan de opbouw van de curricula van de voltijd- en deeltijdopleiding. De ecologische visie is uitgewerkt in de leerdoelen, opgenomen in de studiehandleidingen en vertaald in beoordelingscriteria van een groot aantal onderwijseenheden in de voltijd en alle onderwijseenheden in de deeltijd. Deze visie, voor veel docenten dé reden om bij Pedagogiek bij de HU te willen werken, is beschreven in het document De rijkheid van IEP (2016). Op dit moment wordt landelijk gewerkt aan de verdere ontwikkeling en actualisering van het opleidings- en competentieprofiel. De opleiding is hier nauw bij betrokken.

Advies	Ondernomen acties/ bereikte resultaten
Zorg dat de ervaren werkdruk vermindert (Accreditatierapport, 2010; HU, 2013).	Dit onderwerp is opgepakt in een groot HU-breed project Werkdrukvermindering waarin IEP heeft geparticipeerd. De ervaren werkdruk is in de gehele HU nog te groot. Dit heeft bij IEP geleid tot normerende (o.a. een betere taaktoedeling aan de hand van een taaktoedelingsinstrument) en vitaliserende maatregelen (o.a. kleinere teams met recent ook actief beleid op meer ruimte voor eigenaarschap in de teams). Het ziekteverzuim is afgenomen. De ervaren werkdruk blijft een aandachtspunt, maar de opleiding is ervan overtuigd dat de werkbeleving de komende jaren zal verbeteren.
Laat jonge docenten opleidingen volgen buiten het eigen Instituut, zodat er ook voldoende kritische mensen van buitenaf aanwezig blijven (HU, 2013).	Jonge docenten die binnen het instituut zijn opgeleid volgen opleidingen buiten het instituut, of hebben deze afgerond (bv master Jeugdstudies aan de UU of Forensische orthopedagogiek aan de UvA). Daarnaast zorgen docenten van andere opleidingen en van buiten de HU voor een frisse blik en houden de verbindingen met lectoraten en kenniscentra, andere instituten van de HU en het werkveld hun kritisch.
Neem een grotere rol in de kwaliteitsborging van de werkomgeving/stageplek (Side letter NVAO, 2010).	De voltijd werkt met stagecontracten. Stageorganisaties worden gescreend door het praktijkbureau en leerteamcoaches bezoeken de stages. De deeltijd werkt met werkgeversverklaringen waaruit blijkt dat studenten minimaal 20 uur werken in een relevante werkomgeving. In de deeltijd worden werkveldbezoeken aan de leerteambijeenkomsten verbonden.
Verhoog het aantal contacturen (side letter NVAO, 2010).	Het aantal contacturen is toegenomen tot 13 contacturen per week in de propedeuse en gemiddeld 7 in de hoofdfase. Hiernaast lopen studenten in de eerste drie jaar van de voltijdopleiding stage. De deeltijd kent naast minimaal 20 uur relevant werk in principe 8 contacturen per week. Naast grotere kwantiteit hecht de opleiding er ook grote waarde aan dat zij in leerteams van niet te grote omvang kan blijven werken (persoonlijk betrokken en intensief onderwijs).
Zorg dat nog meer studenten in hun afstudeeropdracht in staat zijn onderbouwd kritisch te reflecteren op theorie en dat zij op het gebied van beleid niet alleen maar kiezen voor praktische interne beleidsonderwerpen (Hobéon, 2010).	Sinds de audit in 2010 is er onder leiding van de hogeschoolhoofddocent (HHD) gewerkt aan de verbetering van het niveau van afstuderen en het academisch gehalte daarvan. Met lector Daan Andriessen is in het kader van een HU-breed project het protocol afstuderen doorlopen en naar aanleiding daarvan is onder leiding van de toenmalige HHD één rubric ontwikkeld voor voltijd en deeltijd. Ook zijn kalibreersessies georganiseerd van docenten, onder andere onder leiding van hiervoor opgeleide collega's. Die zorgen ervoor dat over de gehanteerde normen meer overeenstemming is. Er is een onderzoek uitgevoerd door een extern bureau (AeQui) dat het niveau en de beoordeling van het afstuderen heeft beoordeeld en onlangs is de beoordeling van het afstuderen nogmaals bekeken door de examencommissie. Ook heeft de BVC het niveau van eindwerken beoordeeld (zie ook hoofdstuk 4, validering eindniveau).

Opschaling

Naar aanleiding van de visitatie op 21 april jl. bij de bacheloropleiding Pedagogiek van Hogeschool Utrecht, heeft het auditpanel besloten tot opschaling in de beoordeling van de eindwerken. Het auditpanel heeft de opschaling gebaseerd op de beoordeling van vijftien eindwerken uit 2014-2015 en 2015-2016, waarvan het zelf zes eindwerken met een onvoldoende zou beoordelen.

De opschaling heeft plaatsgevonden vanwege het feit dat de eerste verbeteringen zichtbaar leken te worden. Het panel heeft dit geconstateerd op basis van de uitgevoerde kalibratiesessies in 2016-2017, op basis van uitlatingen tijdens de gevoerde gesprekken en de in de jaarverslagen en kalibratieverslagen zelf geconstateerde onvolkomenheden door de examen- en toetscommissie.

Zoals beschreven in standaard 4, heeft de opschaling geresulteerd in een advies tot toekenning van een accreditatie onder voorwaarden met inachtneming van een hersteltermijn.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1: De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat inhoud, niveau en oriëntatie betreft geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau (bachelor–master) en oriëntatie (hbo–wo) binnen het Nederlands kwalificatieraamwerk. Zij sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

Competenties

Het Sectoraal Adviescollege Hogere Sociale Studies (voorheen sectorraad Hoger Sociaal Agogische Opleidingen) heeft een 'Landelijk opleidingsprofiel Sociaal Werk' ontwikkeld met daarin drie profielen: 'Jeugd', 'Zorg' en 'Welzijn & Samenleving'. Studenten van de bacheloropleidingen Pedagogiek studeren uitsluitend binnen het profiel 'Jeugd' af.

De bacheloropleiding Pedagogiek van Hogeschool Utrecht hanteert de veertien landelijke eindcompetenties uit het landelijk opleidingsprofiel van de pedagogiekopleidingen. Daarnaast heeft de opleiding drie competenties toegevoegd aan het uitstroomprofiel 'jeugdzorgwerker' en de competenties vertaald naar vier verschillende niveaus: (1) oriënterend, (2) beroepsvoorbereidend, (3) concretiserend en (4) specialiserend. De eindkwalificaties zijn van hbo-bachelorniveau doordat zij zich verhouden tot de Dublin Descriptoren. De beoogde eindkwalificaties sluiten aan op de actuele ontwikkelingen binnen het vakgebied.

De opleiding doet mee aan de pilot flexibilisering voor de deeltijdvariant. De opleiding is bezig met het vertalen van de eindcompetenties naar leeruitkomsten.

Profilering

De opleiding valt onder het Instituut voor Ecologische Pedagogiek (IEP). Vanuit het IEP verzorgt de opleiding haar onderwijs vanuit vier ecologische waarden: omgaan met complexiteit, uitgaan van meerstemmigheid, handelen in verbondenheid en het geven en nemen van verantwoordelijkheid. De opleiding geeft vanuit deze waarden de landelijke competenties kleur. Daarnaast wenst de opleiding haar studenten op te leiden tot zowel sensitieve als kritische pedagogen die hun pedagogische verantwoordelijkheid nemen. Hiermee doelt zij op 'professionele moed'.

Het auditpanel constateert dat de ecologische visie bij alle gremia ingebed is. De alumni en het werkveld herkennen het thema en de opleiding draagt de ecologische visie consequent uit door de eigen invulling van het landelijk profiel, waarbij theoretisch, onderzoekend, creatief en verbindend vermogen centraal staan.

Onderzoek

Onderzoek is in de opleiding praktijkgericht van aard en sluit aan bij de eindcompetenties. Studenten leren pedagogische problematieken te signaleren, nader onderzoek te doen en uitkomsten te vertalen naar pedagogisch beleid. De opleiding onderhoudt nauwe relaties met de lectoraten 'Jeugd', 'Participatie en Maatschappelijke Ontwikkeling' en 'Werken in Justitieel Kader' van het Kenniscentrum Sociale Innovatie.

De studenten en docenten van de opleiding participeren in de lectoraten als (junior)onderzoekers en integreren de onderzoeksresultaten in het onderwijs. Zo participeerden ten tijde van de visitatie een aantal docenten in onderzoeksprojecten over kunst, creativiteit en participatie, talentontwikkeling van risicojongeren op een voetbalvereniging en in de nieuwe jeugdbescherming.

Internationalisering

De opleiding wil wereldburgers opleiden die in en buiten Nederland constructief kunnen omgaan met culturele diversiteit. In het beleidsdocument 'Beleids- en Visiedocument Internationalisering IEP' geeft de opleiding aan dat '*internationalisation at home*' op diverse wijzen vorm krijgt. Zo werkt de opleiding in verschillende onderwijsseenheden (o.a. bij Diversiteit in de Opvoeding, Oriëntatie op het Pedagogisch Werkveld, Creatief Agogisch Werken) met internationale voorbeelden, die als inspiratie kunnen dienen. Het auditpanel is van mening dat de opleiding internationalisering explicieter mag benoemen in de beoogde eindkwalificaties waar dit nu al impliciet aanwezig is.

Validering

De opleiding heeft een goed werkende beroepenveldcommissie (BvC). De BvC heeft drie jaar geleden haar werkzaamheden weer opgepakt en opnieuw inhoud gegeven. Uit de gesprekken blijkt dat de BvC nauw betrokken is bij het actualiseren en evalueren van de opleiding. De opleiding vindt dat de ontwikkelingen in het werkveld vragen om co-creatie en actualisering van het beroepsprofiel en werkt hierin samen met het werkveld. Het werkveld geeft aan dat de opleiding aansluit bij de behoefte en gevraagde competenties vanuit het werkveld.

Het auditpanel constateert dat de opleiding op verschillende manieren contact onderhoudt met vertegenwoordigers vanuit het werkveld, waarbij zij o.a. spreekt over de eisen gesteld aan de afgestudeerden en de opzet en inrichting van het programma (zie standaard 2).

Weging en Oordeel

Oordeel: goed

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding voldoen aan de vereiste basiskwaliteit, omdat de opleiding zich in de uitwerking van de eindcompetenties gebaseerd heeft op het landelijk profiel. Deze competenties voldoen aan de eisen die het werkveld aan afgestudeerden stelt. Daarenboven heeft de opleiding haar profiel op voorbeeldige wijze uitgewerkt. De opleiding heeft een duidelijke eigen kleur door de focus die zij legt op de ecologische pedagogiek. De opleiding sluit goed aan bij de veranderingen in het werkveld en onderhoudt nauwe contacten met het werkveld over de eindkwalificaties van de opleiding. Internationalisering mag nog explicieter gestalte krijgen in de opleiding, maar is al wel aanwezig. Het auditpanel beoordeelt deze standaard op grond van bovenstaande met een 'goed'.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting NVAO: De inhoud en vormgeving van het programma stellen de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Programma

De beoogde eindkwalificaties van de voltijdse en deeltijdse variant zijn gelijk, maar de onderwijsleeromgeving verschilt voor ieder van de varianten op een aantal vlakken. Daar waar de onderwijsleeromgeving verschilt, wordt dit vermeld.

Competenties in het programma

De ecologische kernwaarden van de opleiding krijgen didactisch vorm in het opleidingsconcept 'levend leren'. Voor de opleiding betekent dit onderwijsconcept dat het onderwijs gericht is op het ontwikkelen van beroepscompetenties, waarbij de benodigde kennis, vaardigheden en houdingsaspecten in samenhang verworven worden. De opleiding legt dan ook een sterke nadruk op het proces van gezamenlijke verantwoordelijkheid, verbondenheid en meerstemmigheid. Zowel qua inhoud als didactiek.

De competenties zijn vertaald naar vier verschillende niveaus: (1) oriënterend, (2) beroepsvoorbereidend, (3) concretiserend en (4) specialiserend. De nadruk komt gedurende de opleiding steeds meer te liggen op het zelfstandig uitvoeren van alle beroepstaken en het werken in complexe situaties. Het vierde niveau (specialiserend) geldt als het niveau van de beginnend beroepsbeoefenaar. Het programma is inhoudelijk een dekkende vertaling van de beoogde eindkwalificaties.

De deeltijdvariant maakt onderdeel uit van de pilot flexibilisering. De opleiding heeft het onderwijs dan ook vormgegeven als samenhangende eenheden van leeruitkomsten.

Opzet en inhoud van het programma

Tijdens de gehele opleiding vindt het onderwijs plaats in leerteams. Deze leerteams bestaan uit 4 tot 8 studenten plus leerteamcoach in de voltijd en in de deeltijd uit 8 tot 12 studenten plus leerteamcoach. In de leerteams wisselen studenten ervaringen uit, ontdekken ze hoe er verschillend aangekeken kan worden tegen een complexe pedagogische situatie, leren ze hun eigen stem steeds beter kennen en verwoorden en oefenen ze met samenwerking en het nemen en geven van verantwoordelijkheid. Het auditpanel heeft een leerteam aan het werk gezien en begreep van de studenten dat deze vorm van onderwijs prettig werkt.

In de voltijdvariant zijn de competenties vertaald in vier inhoudelijke leerlijnen die de opleiding in diverse beroepsopdrachten toetst:

1. Opvoeden in context
2. Theoretische pedagogiek (TP)
3. Onderzoek en beleid
4. Creatief Agogisch Werken (CAW)

De inhoudelijke thema's van de propedeuse en hoofdfase vormen tezamen een afspiegeling van de beroepstaken. Per onderwijseenheid komen kennisverwerving, vaardigheidsontwikkeling en houdingsontwikkeling aan de orde, wisselend qua accent.

(1). Binnen het brede thema 'opvoeden in context' leren studenten communicatieve vaardigheden en methodisch handelen en ontwikkelen daarmee hun pedagogisch- en verbindend vermogen. Er komt een groot aantal onderwerpen aan bod in de eerste twee jaar zoals 'gezin en opvoeding', 'diversiteit in opvoeding', 'buurtpedagogiek' en 'pedagogische sensitiviteit' (jaar 1) en 'adviseren en begeleiden', 'signaleren en verwijzen' en 'coördineren' (jaar 2). Tijdens het gesprek met het werkveld vernam het panel dat o.a. bij het onderdeel 'buurtpedagogiek' al in het eerste jaar de samenwerking met het werkveld gezocht wordt.

(2). Theoretische pedagogiek komt in alle leerjaren aan de orde en verdiept het pedagogisch vermogen waaronder het ethisch bewustzijn. Deze inhoudelijke lijn komt in alle jaren terug. Studenten sluiten deze lijn af met een ethische beschouwing als onderdeel van het afstuderen. Het auditpanel adviseert de opleiding deze beschouwing als onderdeel van het afstuderen te herzien, maar de studenten wel in aanraking te laten komen met ethiek als praktische tool (zie standaard 4). Daarnaast vindt het auditpanel dat de opleiding meer aandacht zou moeten besteden aan het theoretisch raamwerk van het programma.

(3). Met de lijn Onderzoek en Beleid beoogt de opleiding de studenten kritisch en onderzoekend vermogen aan te leren. Zo oefenen de studenten met kleinschalig praktijkgericht onderzoek. In de eerste twee jaar oefenen studenten in groepsverband en in jaar drie en vier individueel. Het auditpanel adviseert de opleiding een duidelijke visie op praktijkonderzoek te formuleren en te overwegen of studenten meer onderzoeksvaardigheden aangeleerd moeten krijgen in het programma om hun onderzoekende houding verder te ontwikkelen.

(4). Het creatief vermogen ontwikkelen studenten gedurende de gehele opleiding: in de manier waarop ze leren kijken naar pedagogische vraagstukken, maar ook in de gehele beroepsbeoefening. Het werkveld is positief over het creatief agogisch handelen van de studenten. Het auditpanel onderstreept dit en vindt dat de opleiding zich ten aanzien van dit aspect nog sterker zou kunnen profileren.

Het onderwijs in de deeltijdvariant wordt vormgegeven in een open curriculum, opgedeeld in onderwijsseenheden van 15 EC met elk een pedagogisch thema. De student kiest zelf de leerroute en maakt daarbij gebruik van het leerteam. Het leerlandschap kent in de propedeuse vijf en in de hoofdfase acht onderwijsseenheden. Deze worden afgesloten met een bewijsstuk. De bewijsstukken van de diverse onderwijsseenheden vormen samen een portfolio. De opleiding legt in de deeltijdvariant de nadruk op 'samen leren' en de verantwoordelijkheid voor het eigen leertraject, waarbij de leerteams de 'thuisbasis' vormen voor het leren en werken in een gepersonaliseerde context.

Het auditpanel begreep van de opleiding dat zij de ecologische benadering van pedagogiek nog meer in het programma wil laten terugkomen. Het panel is hier positief over en raadt de opleiding aan de nadruk te leggen op de maatschappelijke betekenis van de centrale waarden van de ecologische pedagogiek en wat dat betekent voor het praktisch pedagogisch handelen.

Praktijkleren, projecten en stage

Het auditpanel constateert dat de beroepspraktijk uitgangspunt is voor het onderwijs binnen de opleiding. De studenten leren hun competenties te ontwikkelen in de praktijk. De opleiding bestaat in de voltijdvariant voor een relatief groot deel uit stage: één dag in de week in het eerste jaar, twee dagen in het tweede jaar en drieënhalve dag in het derde jaar. In het vierde jaar komt het met grote regelmaat voor dat de student in de tweede helft van het jaar werkzaam is bij de opdrachtgever van het afstuderen. Dit is echter geen verplichte stage zoals in de eerste drie jaar. Studenten lopen stage in een instelling naar keuze. Hiermee biedt de opleiding studenten de mogelijkheid om diverse werkvelden te leren kennen.

Het panel begreep tijdens de auditgesprekken dat de inhoud van het onderwijs goed aansluit bij de behoefte van het werkveld. Ook worden verschillende onderwijsseenheden vormgegeven in co-creatie met of in opdracht van het werkveld. De opleiding werkt bijvoorbeeld in het kader van 'buurtpedagogiek' samen met de 'Academie van de Stad' en 'Eén Pedagogische Aanpak Amersfoort'.

Voor de deeltijdvariant geldt dat studenten voor een groot deel in de praktijk leren. Door de diversiteit van de pedagogische werkvelden van medestudenten, leren studenten daarnaast ook vanuit andere perspectieven te kijken naar vraagstukken.

Internationale dimensie

De opleiding oriënteert zich ter inspiratie onder meer op de Hogeschool Vives in Kortrijk (België), the International Institute for Restorative Practices (IIRP) in Pennsylvania (USA), de Evangelische Hochschule in Freiburg (Duitsland) en The International Institute for Critical Pedagogy and Transformative Leadership en werkt waar mogelijk met deze instellingen samen. Daarnaast biedt zij studenten de mogelijkheid om tijdens de derdejaarsstage, de Vrije Profilering in het vierde jaar of tijdens het afstuderen, naar het buitenland te gaan.

Verder organiseert zij samen met het Instituut voor Social Work een internationale week waarin studenten en docenten van verschillende onderwijsinstellingen in Europa lessen geven rondom een thema. Zoals al onder standaard 1 vermeld, wil de opleiding meer nadruk leggen op 'internationalisation at home'. Het auditpanel ondersteunt dit en is in lijn met het 'internationalisation at home'-beleid in het bijzonder van mening dat de opleiding meer aandacht zou moeten besteden aan het gebruik van internationale literatuur.

Toelating en doorstroom

Voor de voltijdvariant geldt dat de opleiding drie keer per jaar een zogenaamde matchingsbijeenkomst organiseert voor alle studenten die zich inschrijven voor de opleiding. Tijdens deze bijeenkomsten vraagt de opleiding studenten naar hun verwachtingen en wensen over de opleiding aan de hand van een van te voren geschreven motivatiebrief. Naar aanleiding van de bijeenkomst krijgt de student schriftelijk een vrijblijvend advies.

Het eerste leerjaar is oriënterend en selecterend. De onderwijsleeromgeving kent vrij veel structuur. Vanaf de start vervult het leerteam een centrale rol waarbinnen studenten leren verantwoordelijkheid te nemen voor hun ontwikkeling, bijvoorbeeld door zelfstandig een stagewerkplan op te stellen met leerdoelen die aan de eindkwalificaties zijn gerelateerd. Bewaking van de voortgang gebeurt in de leerteams en met behulp van een digitaal portfolio.

Voor de deeltijdvariant geldt dat de instroom vooral uit studenten bestaat met een mbo-diploma die werkzaam zijn in de beroepspraktijk. Het gepersonaliseerde onderwijs, waarin studenten kunnen differentiëren op inhoud, tempo, niveau en leerstijl sluit hier goed bij aan. Ook voor de studenten van de deeltijdvariant geldt dat er een intake- en matchingsgesprek plaatsvindt. Van de docenten begreep het auditpanel dat de aanvliegroute en het niveau van de deeltijdinstroom verschilt met die van de voltijd. Vooral het taalvermogen behoeft aandacht (dit geldt ook voor voltijdstudenten) en daarnaast is het abstractievermogen bij aanvang van de opleiding minder ontwikkeld.

Tevredenheid studenten, alumni en werkveld over het programma

Uit de evaluaties en gesprekken tijdens de audit is gebleken, dat de studenten, alumni en vertegenwoordigers vanuit het werkveld tevreden zijn over het programma. Studenten waren positief over de aansluiting tussen theorie en praktijk, de leerteams en de ecologische benadering (zowel qua inhoud als qua didactiek). Alumni en werkveldvertegenwoordigers noemden o.a. de kritische houding en het vermogen tot creatief agogisch handelen als sterke punten van de studenten.

Docenten

Het auditpanel trof een voldoende gekwalificeerd en nauw bij de studenten betrokken team aan. Het docententeam is deels verdeeld over de vol- en deeltijdvariant en is deels overlappend. De docenten van de opleiding zijn coaches. Dit is in lijn met de ecologische didactiek die de docenten hanteren. De studenten ervaren de persoonlijke begeleiding van hun coaches als positief. Daarnaast geven de studenten aan dat de docenten goed bereikbaar en benaderbaar zijn.

Het auditpanel merkt op dat de afstand tussen de docenten en het managementteam klein is. Na een aantal wijzigingen in de samenstelling van het managementteam, ervaren de docenten dat het huis nu op orde is met het huidige managementteam. Het managementteam toont leiderschap en visie. Het creëert rust en schept de voorwaarden voor eigenaarschap bij de docenten, waarbij het vakoverstijgende verband goed in de gaten wordt gehouden.

De scholing van het personeel krijgt veel aandacht. Het overgrote deel heeft inmiddels een masteropleiding gevolgd of is ermee bezig. Veel docenten volgen de training Basis Kwalificatie Examinering (BKE) of hebben deze afgerond. Daarmee maakt de opleiding een belangrijke professionaliseringsslag in het kader van het toetsen en beoordelen. Daarnaast werken veel docenten in het werkveld, doen er onderzoek of hebben zitting in een adviesraad. Het managementteam heeft ingezet op de strategie om het personeelsbestand mee te laten groeien met de ontwikkelingen in het werkveld. Het auditpanel vindt dit een goede zaak.

Het auditpanel merkte echter dat een deel van de begeleiders bij de eindwerken (die ook docent zijn) een vertekend beeld lijkt te hebben van de betekenis van de ecologische pedagogiek. Het panel merkte dit bijvoorbeeld in het onjuist gebruik van de theorie van Bronfenbrenner. In het licht van het kernthema van de opleiding, de ecologische pedagogiek, vindt het panel dat de opleiding hiervoor meer aandacht moet hebben.

Voorzieningen

De opleiding is vijf jaar geleden naar de locatie in Amersfoort verhuisd. Alle opleidingen van het Instituut voor Ecologische Pedagogiek zijn gevestigd in dit gebouw dat voorziet in prima voorzieningen voor de leerteams. Tijdens de audit heeft het auditpanel bovendien de zalen voor drama en muziekles gezien. Het auditpanel was hier zeer over te spreken.

De informatievoorziening die via de digitale studentinformatiesystemen Osiris, Sharepoint en HUBL beschikbaar is voor docenten en studenten, is naar wens. Vooral voor de deeltijdstudenten is het van belang goede toegang tot de digitale leeromgeving te hebben. Zij kunnen zich hierdoor voorbereiden op de bijeenkomsten.

De studiebegeleiding vindt plaats in de leerteams. De docenten bewaken de voortgang van de studenten. Vooral de deeltijdstudenten waren erg te spreken over de leerteamcoaches. De deeltijdstudenten hebben de vrijheid om ieder jaar de leerteamsamenstelling te wijzigen. Ook streeft de opleiding ernaar dat de leerteams gedurende de gehele opleiding wisselen van leerteamcoach om het opdoen van ervaring met wisselende perspectieven en feedback te bevorderen. Voor de voltijdstudenten geldt dat zij elk jaar een ander leerteam en een andere leerteamcoach hebben.

Weging en Oordeel

Oordeel: voldoende

De onderwijsleeromgeving van de opleiding voldoet aan de vereisten van basiskwaliteit. Het programma dekt de verschillende competenties en borgt dat de studenten via vier verschillende niveaus de vereiste competenties kunnen ontwikkelen. Het werken in leerteams wordt door de studenten als prettig ervaren en zorgt voor de juiste begeleiding van de studenten. Het programma is opgedeeld in vier leerlijnen. Het auditpanel vindt dat deze voldoende aansluiten bij de beroepspraktijk en is positief over het creatief agogisch handelen.

Het panel is daarnaast van oordeel dat de theoretische leerlijn en de onderzoeksleerlijn een kritische beschouwing behoeven. Daarnaast vindt het panel dat de opleiding meer internationale literatuur zou moeten gebruiken.

Het panel heeft een voldoende gekwalificeerd team aangetroffen, dat nauw bij de studenten betrokken is, maar constateert bij sommige docenten dat ze onvoldoende vertrouwd zijn met de ecologische benadering van pedagogiek. De kwaliteit van de voorzieningen stelt de studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te halen.

Ondanks goede punten als leerteams en aansluiting bij de beroepspraktijk, vindt het panel de ontwikkelpunten op het gebied van het theoretisch kader, de onderzoekslijn en de internationale literatuur zwaar wegen. Het panel beoordeelt standaard 2 dan ook als 'voldoende'.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing

Toelichting NVAO: De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk. De examencommissie van de opleiding borgt de kwaliteit van de tentaminering en examinering.

Bevindingen

Systeem van toetsen en beoordelen

Het toetsbeleid van de opleiding wordt op instituutniveau bepaald. Binnen het instituut zijn de toetsprogramma's en toetspraktijk niet alleen vormgegeven binnen de kaders van de Wet op het Hoger Onderwijs en van Hogeschool Utrecht, maar ook vanuit de visie op het onderwijs en het beroep van de ecologische pedagogiek. De opleiding heeft elke toets voorzien van een beoordelingsformulier. In het beoordelingsformulier vraagt de opleiding de student specifiek het ecologisch perspectief te hanteren. In de studiehandleiding van de onderwijseenheden is de toetsopdracht beschreven en gekoppeld aan de doelstellingen van de onderwijseenheid. De opleiding hanteert verschillende toetsvormen die passend zijn bij de gevraagde competenties. Zo kent de opleiding bijvoorbeeld groepsopdrachten, onder andere gericht op de ontwikkeling van vaardigheden om samen te werken, maar ook een assessment, een individueel take-home tentamen en een mondeling tentamen. De opleiding beoordeelt de stage op basis van een stagewerkplan, stageverslagen en een beoordeling van het functioneren van de student op de stageplaats.

In de deeltijdvariant zijn toetsen voornamelijk formatief van karakter. De opleiding meet in hoeverre de studenten bepaalde competenties daadwerkelijk beheersen en geeft studenten daarover feedback. Studenten in de deeltijdvariant hebben de mogelijkheid om zelf een toetsvorm te kiezen, mits deze aansluit bij de gestelde einkwalificaties.

Het auditpanel acht het toetssysteem op zichzelf op orde. Echter, het raadt de opleiding aan meer in te zetten op kennistoetsen. Hierdoor, zo vindt het panel, kan de opleiding het theoretisch niveau van de studenten beter borgen. De opleiding is sinds vorig jaar begonnen met het opvoeren van het aantal kennistoetsen. Hoewel het toetsen via gezamenlijke groepsopdrachten wel in lijn is met de opleidingsvisie, raadt het panel de opleiding aan het gezamenlijk toetsen nog eens onder de loep te nemen om te voorkomen dat studenten kunnen meeliften op het werk van medestudenten.

Borging validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid

Het auditpanel heeft geconstateerd dat de opleiding op verschillende manieren de validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid van het toetsen en beoordelen borgt:

- de opleiding heeft het toetsproces, doelen en prestatie-indicatoren voor de studenten en docenten duidelijk beschreven in de cursushandleidingen;
- toetsen worden periodiek gecheckt aan de hand van een checklist waarbij onder andere gekeken wordt naar het toetsprogramma en de beoordeling (criteria, cesuur, vier-ogen);
- de opleiding organiseert kalibreersessies met het werkveld over het niveau van de eindwerken, de begeleiding van docenten op het terrein van onderzoeksmethodologie en de verbinding met de praktijk;
- de nieuwe rubrics die de opleiding heeft opgesteld, zorgen voor een betere borging van de monitoring van het niveau van de studenten.

In het Landelijk Opleidings Overleg Pedagogiek (LPP) is het initiatief genomen om ervaringen uit te wisselen op het gebied van het afstuderen, met name om kennis te delen over hoe gekalibreerd wordt en wat de opleidingen daarvan leren. Ook zijn er afspraken over samenwerking met Hogeschool van Amsterdam en Hogeschool InHolland om over het eindniveau te kalibreren en uit te wisselen over de aanpak van de afstudeereenheid.

Het panel vindt op basis van de selectie van toetsen die het heeft ingezien, dat de toetsen van voldoende niveau zijn. Daarnaast zijn ook de studenten tevreden over de toetsing. In het auditgesprek geven zij aan dat de informatievoorziening over de toetsing overzichtelijk en goed te vinden is. De toetsdoelen zijn helder en de toetsen zijn een goede afgeleide van de stof die ze hebben gehad, aldus de studenten.

Examen- en toetscommissie

De opleiding kent een instituutsbrede examencommissie. De examencommissie voldoet aan de kwaliteitseisen die de WHW stelt en hanteert de Onderwijs- en examenregeling (OER) bij het uitvoeren van haar taken; daarbij baseert ze zich op de Handreiking Examencommissies van de Vereniging Hogescholen. De examencommissie verstrekt jaarlijks een verslag over haar werkzaamheden aan het instellingsbestuur. De examencommissie heeft daarnaast maandelijks gesprekken met het opleidingsmanagement. In de afstemmingsoverleggen spreken zij onder andere over rolneming en taken, het instellen van een toetsexpertgroep en de taken en bemensing van een toetscommissie. Daarnaast houdt de examencommissie wekelijks een spreekuur voor docenten en studenten. Tijdens de audit gaf de examencommissie aan dat zij hierdoor nu toegankelijker is voor studenten.

Vooralsnog voert de examencommissie ook de taken van een toetscommissie uit. Vanuit deze rol bekijkt de examencommissie jaarlijks een aantal toetsen en beoordeelt deze aan de hand van de vooropgestelde checklist. Daarnaast neemt zij ook de toetsing van de diverse onderwijseenheden onder de loep. De toetscommissie bespreekt vervolgens de bevindingen met de verantwoordelijke voor de toets, waarna de toets wordt aangepast.

Het auditpanel merkt op dat de examencommissieleden verschillende petten op hebben. Zo zijn zij o.a. lid van de examencommissie, examinerator en begeleider bij het afstuderen. Voor de zuiverheid raadt het panel de opleiding aan een duidelijke scheiding tussen deze rollen aan te brengen. Hiermee borgt de examencommissie ook de eigen rol. Daarnaast wil het panel de examencommissie meegeven zicht te houden op vormaspecten rondom het afstuderen, zoals het correct invullen van de officiële formulieren.

Het auditpanel waardeert de reflectie die het in de jaarverslagen van de examencommissie en de verslagen van de kalibreersessies zag. Daaruit spreekt een kritisch-positieve insteek.

Afstuderen

De afstudeereenheid van de opleiding heet Bachelorproef. Deze beslaat 30 EC, zowel voor de vol- als de deeltijd. Voor de voltijdvariant bestaat de Bachelorproef uit drie toetsen die representatief zijn voor het meten van de beoogde eindkwalificaties: (i) *Het afstudeerproduct* (20 EC), (ii) *De ethische beschouwing* (5 EC) en (iii) *De afsluiting van leerteam* (5 EC). Voor de deeltijdvariant bestaat deze uit twee toetsen: (i) *Het afstudeeronderzoek* (25 EC) en (ii) *Het reisjournaal* (5 EC).

De afstudeeropdracht geeft studenten de ruimte om vanuit een ecologisch perspectief een vraagstuk te benaderen. De student kiest zelf het afstudeeronderwerp en voert die uit in het pedagogisch werkveld. In de voltijd voert de student de afstudeeropdracht uit voor een opdrachtgever die bestaat uit een onderzoeks-, beleids- of ontwikkelopdracht. In de deeltijd wordt niet gewerkt met een opdrachtgever. Daar voert een student altijd een kwalitatief praktijkgericht onderzoek uit. Wel presenteren de deeltijdstudenten hun afstudeeronderzoek zo mogelijk op een locatie in het werkveld; daarbij is altijd een vertegenwoordiger van het onderzochte werkveld aanwezig.

Daarnaast werken studenten tijdens de gehele opleiding aan een portfolio waarin hun kwaliteiten beschreven staan. In het vierde jaar dient het portfolio als onderdeel van de afstudeereenheid. Studenten in de voltijd sluiten deze eenheid af met een leerverslag over de professionele ontwikkeling over de vier jaren heen en een presentatie daarvan in het leerteam. Studenten in de deeltijd sluiten deze af met een reisjournaal, dat zij ook presenteren.

In de voltijd schrijven studenten daarnaast een ethische beschouwing waarin zij vanuit verschillende perspectieven kijken naar een ethisch dilemma uit de eigen pedagogische praktijk en nemen zij stelling in de betekenis hiervan voor het eigen handelen. Tijdens het gesprek met vierdejaarsstudenten, vernam het panel dat de eisen die door de opleiding aan de ethische beschouwing gesteld worden en het beoordelingsformulier niet helder zijn. Voor de studenten is onvoldoende herleidbaar waar zij specifiek op beoordeeld worden en hoe de differentiatie van het eindcijfer tot stand komt. Daarnaast merkten de studenten op dat het 'dilemma' beter tot onderdeel van het portfolio kan worden gemaakt, zowel vanwege de inhoudelijke aansluiting als om organisatorische redenen. Met dit laatste doelden de studenten op het feit dat de deadline voor de ethische beschouwing een week na de deadline voor het eindwerk ligt, waardoor zij geneigd zijn 'snel iets op papier te zetten' en 'tevreden zijn met een magere voldoende'. De studenten kunnen al eerder beginnen met de ethische beschouwing, alleen blijkt in de praktijk dat vrijwel geen enkele student dat doet in verband met de focus die zij leggen op het afstudeerproduct. Het auditpanel begreep dat de opleiding dit onderdeel onder de loep zal nemen, zowel inhoudelijk als organisatorisch. Het panel vindt dit ook noodzakelijk, zeker gelet op het aantal studiepunten (5) en de daarbij behorende studielast in de afstudeerperiode.

De examinatoren beoordelen het afstudeerproduct/-onderzoek met een beoordelingsformulier en bijbehorende rubrics. De studenten geven aan dat de afstudeerhandleiding helder en overzichtelijk is en dat zij weten waar de stukken aan dienen te voldoen. De opleiding werkt aan een verdere verbetering van de rubrics, om de examinatoren methodologisch beter te equiperen de eindwerken te beoordelen en de begeleiders meer houvast te geven en de ecologische visie op het beroep van pedagoog verder te operationaliseren. Het auditpanel is van mening dat de opleiding al een slag heeft gemaakt in de verbetering van de rubrics, maar vindt dat de opleiding deze nog verder door kan zetten. Het auditpanel vindt de kwaliteit van de feedback van examinatoren die is weergegeven op de beoordelingsformulieren van de eindwerken, wisselend. Dit maakte dat de totstandkoming van het eindoordeel niet altijd even traceerbaar was. Het auditpanel heeft echter geconstateerd bij de beoordeling van de eindwerken in de opschaling dat hierin een kwaliteitsslag gemaakt is.

Elke beoordeling van een afstudeerproduct vindt plaats door twee beoordelaars (vier-ogen) die eerst onafhankelijk van elkaar naar het ingeleverde product kijken en vervolgens in gezamenlijkheid een eindbeoordeling vaststellen. De tweede beoordelaar is de coach van de student die het persoonlijke proces van de student meeneemt in de beoordeling. Het auditpanel raadt de opleiding aan het verslag van de verdediging van het afstuderen door de deeltijdstudenten vast te leggen. Dit vindt nu mondeling tussen examinatoren plaats.

De sinds studiejaar 2016-2017 ingestelde afstudeercommissie beoordeelt het afstudeervoorstel alvorens de student verder gaat met het afstudeerproces. Het auditpanel vindt dit een goede ontwikkeling. Het afstudeervoorstel bestaat uit de beschrijving van de afstudeerorganisatie, wie de student vanuit de afstudeerorganisatie begeleidt, wat het onderwerp is en hoe de vraagstelling luidt. Daarna krijgen de studenten een coach toegewezen. Hiermee werkt de student aan een probleemstelling met deelvragen, bijbehorende onderzoeksmethode en aan een literatuurlijst. Een goed onderzoeksvoorstel is bepalend voor de uiteindelijke kwaliteit van het uitgevoerde onderzoek en dus de eindschrijft.

Weging en Oordeel

Oordeel: voldoende

Het systeem van toetsen en beoordelen van de opleiding voldoet aan de basiskwaliteit. De opleiding toetst haar studenten in hoge mate op een valide, betrouwbare en – voor studenten – inzichtelijke wijze. De opleiding hanteert een toetsplan en toetsmatrijzen waaruit blijkt dat zij alle competenties, kennis en vaardigheden op een steeds hoger niveau toetst met behulp van verschillende passende toetsvormen. De examencommissie beschikt over voldoende expertise om haar rol te vervullen.

Daar staat tegenover dat het panel vindt dat de opleiding het afstudeerproces verder kan ontwikkelen in samenspel met bijvoorbeeld de afstudeercommissie. Het panel vindt het noodzakelijk dat de opleiding meer gaat sturen op het onderzoeksvoorstel en op de verdere uitwerking van de rubrics. Daarnaast is het panel van mening dat de examencommissie meer aandacht moet besteden aan de eigen rol en de vormvereisten voor examinatoren rondom het afstuderen.

Het auditpanel komt op grond van bovenstaande tot het oordeel 'voldoende' voor deze standaard.

4.4. Gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het gerealiseerde niveau blijkt uit de resultaten van tussentijdse en afsluitende toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Het panel heeft een gestratificeerde steekproef van vijftien eindwerken bekeken van studenten die in 2014-2015 en 2015-2016 zijn afgestudeerd. Het auditpanel beoordeelde zes eindwerken als 'onder de maat'. De auditoren hadden vragen over de methodiek van het onderzoek, de scherpte van de onderzoeksvragen en de navolgbaarheid van de beoordelingen. Bovendien vonden de auditoren dat er veel spel- en typefouten in de eindwerken stonden en dat de APA-normen niet consequent gevolgd werden.

Het auditpanel heeft hierop besloten tot een opschaling van twintig eindwerken verdeeld over zowel de vol- als deeltijdvariant:

- Voltijd: zestien eindwerken uit het jaar 2016-2017;
- Deeltijd: vier eindwerken uit het jaar 2016-2017.

De opschaling vond plaats tegen de achtergrond van de door de opleiding uitgevoerde kalibratiesessies in 2016-2017, uitlatingen tijdens de gevoerde gesprekken die wezen op verbetering en de in de jaarverslagen en kalibratieverslagen door de examen- en toetscommissie zelf geconstateerde onvolkomenheden.

Het panel beoordeelde vervolgens in de opschaling zes eindwerken met een onvoldoende. Dit had met name te maken met de te geringe aantoonbaarheid van de 'onderzoekvaardigheid' van de studenten en kwaliteit van de begeleiding daarbij door de docenten. Veel studenten starten met een te brede scope, waardoor in hun onderzoek de focus ontbreekt, hetgeen zich wrekt in het vervolg van het onderzoek. Het panel heeft hier reeds een aantal opmerkingen over gemaakt bij standaard 3.

In het literatuuronderzoek vindt het panel de koppeling van het theoretisch kader aan de overige onderdelen van het onderzoek ontbreken en zag het panel een aantal scripties waarvan de validiteit en de betrouwbaarheid van de onderzoeksresultaten in het geding waren. Het panel had stellig de indruk dat studenten moeite hadden om het ecologische aspect een plaats te geven in het onderzoek en dit te koppelen aan de onderzoeksmethodologie. Ten slotte, vindt het panel het taalgebruik in een aantal scripties ondermaats voor het hbo-bachelorniveau en waren bronvermeldingen niet altijd op orde.

Ook vond het auditpanel een aantal van de ethische beschouwingen van onvoldoende niveau. Het auditpanel adviseert de opleiding de ethische beschouwing als onderdeel van het afstuderen te herzien, maar de studenten wel in aanraking te laten komen met ethiek als praktische tool om zo te leren om ethisch te reflecteren op morele dilemma's uit de beroepspraktijk

Zoals eveneens bij standaard 3 is aangegeven, is een belangrijke maatregel in dit kader de 'go'/no go' op het onderzoeksvoorstel. Door bij dat onderzoeksvoorstel te sturen op het formuleren van een heldere, op de ecologische pedagogiek en 'onderzoekbare' probleemstelling en passende deelvragen, en de studenten al de verbinding te laten maken tussen die probleemstelling en relevante theorie, wordt ervoor gezorgd dat de student met meer focus aan het afstudeeronderzoek begint. Een andere maatregel zou naar het oordeel van het panel het herzien van de rubrics kunnen zijn.

Het auditpanel ziet dat de opleiding een goede weg is ingeslagen met de ingezette verbeteringen van het go/no-go moment, een verbeterde rubric met heldere criteria voor het ecologische aspect en een meer directe begeleiding o.a. bij het opzetten van het onderzoeksvorstel.

Het auditpanel signaleerde zeker ook eindwerken die van voldoende niveau waren en zag in een deel van de eindwerken die het met een onvoldoende beoordeelde ook potentie. Het panel trof bovendien in de eindwerken van de opschaling zichtbare verbeteringen aan ten opzichte van de initiële selectie.

Functioneren alumni in het werkveld

Uit evaluaties en gesprekken tijdens de audit met alumni en vertegenwoordigers uit het werkveld, is gebleken dat de afgestudeerden op het gewenste niveau als pedagoog werkzaam zijn. Veelal vinden alle alumni in korte tijd een aan de studie gerelateerde baan. Zij komen op uiteenlopende werkplekken terecht en vervullen daarbij verschillende rollen. Het werkveld is met name over de kritische houding en de creativiteit van de afgestudeerden te spreken. Het panel constateert op basis van de gesprekken en de documentatie dat de opleiding constant bezig is om de vraag vanuit het werkveld te vertalen naar het eindniveau van de studenten en te beoordelen op de consequenties ervan voor de set eindkwalificaties.

Weging en Oordeel

Het panel beoordeelde uit de initiële selectie een zestal (uit een steekproef van 15) eindwerken als onvoldoende en bij de opschaling opnieuw zes (uit een steekproef van 20) eindwerken met een onvoldoende. Dit werd met name veroorzaakt door de matige aantoonbaarheid van de onderzoekvaardigheid van studenten en de leemten in de begeleiding bij het afstudeertraject.

De maatregelen die de opleiding reeds heeft ingezet – zoals de aanscherping van het go/no-go moment en de herziening van rubrics – vindt het panel vertrouwenwekkend. Het panel trof bij de opschaling ook tastbare verbeteringen aan. Deze overtuigen het panel ervan dat de opleiding in staat is om het niveau van de afstudeerproducten te verhogen naar het niveau dat van een hbo-bachelor mag worden verwacht. Het werkveld uitte zich positief over de aansluiting van de opleiding op de beroepspraktijk, hetgeen mee heeft gewogen in de overwegingen van het panel om tot een advies voor accreditatie onder voorwaarden met inachtneming van een hersteltermijn toe te kennen.

Het auditpanel beoordeelt deze standaard als '**onvoldoende**'.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

De hbo-bacheloropleiding Pedagogiek is een praktijkgerichte opleiding met een ecologische visie op de pedagogiek. De opleiding hanteert een set eindkwalificaties die wat inhoud goed zijn afgestemd met het werkveld en qua niveau de Dublin Descriptoren reflecteren. De onderwijsleeromgeving en het systeem van toetsen en beoordelen zijn in de basis dusdanig ingericht en geëquipeerd dat de studenten zich kunnen ontwikkelen tot een startbekwame pedagoog.

Het auditpanel vindt het gerealiseerd niveau, na bestudering van de afstudeerwerken van de hbo-bacheloropleiding Pedagogiek nog niet over de volle breedte bachelorwaardig.

Op grond van de beslisregels van de NVAO, komt het panel dan ook voor de opleiding als geheel tot het oordeel 'onvoldoende'.

Het auditpanel spreekt zijn vertrouwen uit dat de opleiding, gelet op de reeds ingezette verbeteringen, in staat is binnen afzienbare termijn het algehele niveau van de afstudeerwerken te verhogen. Daarom stelt het auditpanel aan de NVAO voor de hbo-bacheloropleiding Pedagogiek een accreditatie onder voorwaarden met inachtneming van een hersteltermijn toe te kennen.

6. AANBEVELINGEN

- Het auditpanel raadt de opleiding aan de ecologische visie op de pedagogiek te vertalen in concrete beoordelingscriteria voor de eindwerken. Hiermee is voor zowel studenten, begeleiders en examinatoren helder wat de minimale eisen zijn. Dit leidt tot een betere begeleiding van de studenten en haalt ruis bij de beoordeling van de eindwerken weg. Hiermee wordt de visie ook systematisch doorgezet.
- De afstudeeropdracht vormt het sluitstuk van het studietraject van de student, maar kan niet los gezien worden van het totale curriculum. De opleiding werkt hard aan een curriculum dat zodanig is opgebouwd, dat de student tijdens het afstuderen in staat is een vraagstelling met behulp van literatuuronderzoek en op methodologisch correcte wijze te onderzoeken. Het panel raadt de opleiding aan hier expliciet aandacht aan te besteden.
- Bovenstaande geldt ook voor het toerusten van het docentencorps. Het panel denkt dat de opleiding er goed aan doet het docentencorps te versterken met onderzoekscapaciteit of de docenten beter te equiperen om de studenten te ondersteunen bij het toewerken naar het gewenst eindniveau.
- Het panel adviseert de opleiding om goed na te denken over de diverse rollen die de leden van de examencommissie hebben. Wellicht dat de opleiding er goed aan doet om de huidige structuur te herzien door bijvoorbeeld het beleid te voeren dat leden van de examencommissie geen examinator mogen zijn. Dit vergemakkelijkt de borging door en onafhankelijkheid van de examencommissie.
- Het panel begreep van het werkveld dat zij zeer positief is over het creatief agogisch handelen van de studenten en begreep van de studenten dat zij het creatief agogische deel van het curriculum ook als positief beschouwen. Het panel heeft ook de zalen voor drama en muziekles gezien en was hierover enthousiast. Het auditpanel raadt de opleiding dan ook aan zich hier meer op te profileren.
- De opleiding doet er goed aan het docentencorps meer vertrouwd te maken met haar focus, de ecologische benadering van pedagogiek (door bezinning en discussie en eventueel extra scholing): zodat de visie een meer gedeelde visie wordt en een gezamenlijk doordachte en gedragen visie. Bovendien doet ze er goed aan de ecologische benadering effectiever te vertalen in het curriculum en de begeleiding.

BIJLAGE I Scoretabel

Scoretabel paneloordelen Hogeschool Utrecht hbo-bachelor Pedagogiek voltijd / deeltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde eindkwalificaties	Goed
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoende
Standaard 3. Toetsing	Voldoende
Standaard 4. Gerealiseerde eindkwalificaties	Onvoldoende
Algemeen eindoordeel⁸	Onvoldoende

⁸ Conform de beleidsregels van de NVAO kan het eindoordeel alleen 'onvoldoende' zijn (zie beslisregels).

BIJLAGE II Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo-bacheloropleiding Pedagogiek – hogeschool Utrecht – 21 april 2017

Hogeschool Utrecht

Locatie: HU Amersfoort, De Nieuwe Poort 1, Amersfoort

Varianten: voltijd en deeltijd

Datum locatiebezoek: vrijdag 21 april 2017

Overzicht panelleden

Naam	Rol
Willem van Raaijen	Voorzitter
Claire Vlug, lid (werkvelddeskundige)	Lid
Piet van der Ploeg, lid (vak, onderwijs, toets en internationaal)	Lid
Roel van Goor, lid (vak, onderwijs en toets)	Lid
Marloes van der Hagen	Studentlid
Ellen Andela	Secretaris

Tijd	Ruimte	Gesprekspartners (incl. functies/rollen)	Gespreksonderwerpen
08.15 – 08.30		Inloop & ontvangst auditpanel Aanwezig: Stijn Verhagen (instituuksdirecteur) Ellen van Rooijen, Hanske Douwenga, Riki Verhoeven (teamleiders) Marianne Polderdijk (directiesecretaris, contactpersoon Hobéon) Mariette Goudzwaard (organisatie en catering)	Inloop, ontvangst en kennismaking met MT
08.30 – 09.30		Vooroverleg auditpanel	- vooroverleg - bestudering documenten ter inzage
9.30 – 10.15		Alumni / Werkveldvertegenwoordiging <ul style="list-style-type: none"> ○ Peter van Vliet (lid Beroepenveldcommissie BVC, ZZP-er) ○ Carine Thesingh (lid BVC, directeur Spelenderwijs) ○ Gertrude Abbring (Stichting ABC) Alumni VT: <ul style="list-style-type: none"> ○ Marlou van Dieteren (nu masterstudent Pedagogiek) Alumni DT: <ul style="list-style-type: none"> ○ Jessica Kalwij (eigenaar KDV/BSO MaMo) ○ Eline Jansen (gezinsbegeleider bij Sherpa) 	<u>Gespreksonderwerpen Alumni:</u> <ul style="list-style-type: none"> - kwaliteit en relevantie van de opleiding (programma, docenten) - functioneren in de praktijk of vervolopleiding <u>Gespreksonderwerpen Werkveld:</u> <ul style="list-style-type: none"> - actuele ontwikkelingen en doorvertaling naar programma - andere wensen vanuit het werkveld - eigen inkleuring opleiding - stage en begeleiding - onderzoekscomponent - gerealiseerd niveau
10.15 – 10.30		Pauze / Intern overleg auditpanel	- intern overleg - bestudering documenten ter inzage
10.30 – 11.30		Docenten (waaronder afstudeerbegeleiders en -beoordelaars) <ul style="list-style-type: none"> ○ Anke Hamers (coach/docent voltijd, internationalisering) ○ Lisette Blokland (coach/docent voltijd) ○ Bas van Nierop (coach/docent voltijd) ○ Edwin Nieman (coach/docent voltijd en deeltijd) ○ Lisette van der Poel (HHD) ○ Jacco Slothouber (coach/docent deeltijd, praktijkbureau) ○ Irene van Rijn (coach/docent deeltijd) ○ Tom van Zuuren (coach/docent deeltijd) 	<i>Samenhangende onderwijsleeromgeving:</i> <ul style="list-style-type: none"> - inhoud en vormgeving programma - eigen inkleuring programma - onderzoekslijn - lectoraat en kenniskring - interactie onderwijs en onderzoek - praktijkcomponenten / stage - internationale component - aansluiting instromers - relatie docenten beroepenveld - eigen deskundigheid docenten - opleidings-specifieke voorzieningen - toetsen en beoordelen - borging niveau
11.30 – 11.45		Pauze / Intern overleg auditpanel	- intern overleg - bestudering documenten ter inzage
11.45 – 12.30		Studenten (waaronder een of twee leden vanuit de opleidingscommissie) <i>(minimaal één student uit elk studiejaar, alle varianten/studieroutes vertegenwoordigd, bij voorkeur met verschillende vooropleiding)</i> VT <ul style="list-style-type: none"> ○ Kim Bus (derdejaars, in OC en Instituutsraad) ○ Lonneke Fuhler (derdejaars, in OC en Instituutsraad) ○ Menaal al Harthe (tweedejaars) ○ Nadine Kapiteijn (tweedejaars) DT <ul style="list-style-type: none"> ○ Jacomien Schulte (eerstejaars) ○ Judith Dijkman (tweedejaars/derdejaars) ○ Adriaan de Boer (tweedejaars/derdejaars) 	<ul style="list-style-type: none"> - aansluiting - kwaliteit en relevantie programma - studeerbaarheid / studiebegeleiding - kwaliteit docenten - opleidings-specifieke voorzieningen - toetsen en beoordelen

12.30 – 13.15		Lunch auditpanel	- intern overleg - bestudering documenten ter inzage
13.15 – 14.00		Open spreekuur	- bestudering documenten ter inzage
		Materiaalinzage	
14.00 – 15.00		Rondleiding opleidingsspecifieke voorzieningen/lessituaties	- verificatie opleidingsspecifieke voorzieningen - bezoek specifieke lessituaties/bijwonen van lessen o.i.d. (derdejaars leerteam Johan)
		Examencommissie (waaronder toetscommissie) o Angela Pfaff o Aline Brandts o Ineke Edes	- bevoegdheden, taken en rollen - relatie tot het management - (relatie tot de toetscommissie) - kwaliteitsborging toetsen en beoordelen - kwaliteitsborging afstuderen
15.00 – 15.15		Pauze / Intern overleg auditpanel	- intern overleg - bestudering documenten ter inzage - bepalen pending issues
15.15 – 16.00		Opleidingsmanagement o Stijn Verhagen (directeur Instituut) o Ellen van Rooijen (teamleider deeltijd en jaar 3 en 4 voltijd) o Riki Verhoeven (teamleider jaar 1 vt) o Hanske Douwenga (teamleider jaar 2 vt) o Nico de Vos (lector) o Marianne Polderdijk (instituitssecretaris)	<i>Kennismaking MT en vaststellen agenda</i> - eigenheid opleiding / positionering & profilering - ambities - hbo-niveau - relatie beroepenveld - internationale oriëntatie - onderzoeksdimensie
16.00 – 16.15		Pending issues <i>(alle gesprekspartners zijn hiervoor beschikbaar)</i>	(indien van toepassing)
16.15 – 17.15		Intern overleg auditpanel	- bepaling voorlopige beoordeling
17.15		Terugkoppeling	<u>Lokaal 3.03</u>

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding(en) is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs" van 19 december 2014. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het panel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de voltijd en deeltijd variant.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geleidingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtname van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Een open spreekuur maakte deel uit van het programma. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding het open spreekuur tijdig en op correcte wijze onder de aandacht heeft gebracht van studenten en medewerkers.

Tijdens het locatiebezoek heeft het auditpanel at random een leerteam bezocht en met de daar aanwezige studenten gesproken.

Om te kunnen beoordelen of de beoogde eindkwalificaties worden behaald, heeft het auditpanel een selectie van eindwerken bestudeerd overeenkomstig de NVAO-richtlijn 'beoordeling eindwerken'.

Het oordeel van het auditpanel, vastgelegd in een conceptrapport, werd aan de betreffende opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scores. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs, 19 december 2014'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien standaard 1, 3 of 4 als 'onvoldoende' beoordeeld wordt. Een onvoldoende bij standaard 1 kan niet leiden tot het toekennen van een herstelperiode door de NVAO. Een 'onvoldoende' bij standaard 2 leidt altijd tot een herstelperiode, onafhankelijk van het eindoordeel van het panel.

- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste alle standaarden minimaal voldoende zijn en twee standaarden als 'goed' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien ten minste alle standaarden minimaal 'goed' worden bevonden en twee standaarden als 'excellent' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.

BIJLAGE III Lijst geraadpleegde documenten

- Kritische reflectie opleiding
- Domeinspecifiek referentiekader en de eindkwalificaties van de opleiding
 - a. Landelijk Opleidingsoverleg Pedagogiek (2008). *Opvoedingsrelaties versterken. Landelijk Opleidings- en competentieprofiel van de HBO-bacheloropleiding Pedagogiek.*
 - b. Bachelor Pedagogiek (2011). *Het beroepsprofiel van de opleiding 'Bachelor Ecologische Pedagogiek'*. Utrecht: Instituut Ecologische Pedagogiek.
- Studiegids voltijd en studiegids deeltijd plus schematisch programmaoverzicht van voltijd en deeltijd
- Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) programmaonderdelen: documenten
- Cursusbeschrijvingen bij de Studiegids voltijd en deeltijd
- Onderwijs- en examenregeling 2016-2017
- Overzicht personeel: lijst ingezet personeel met naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid.
- Overzicht afstudeerders: complete en geanonimiseerde overzichtslijst van alle afstudeerders van de laatste twee studiejaar. In ieder geval is daarop vermeld: het studentnummer, titel van het eindwerk, de afstudeerdatum, de variant en de locatie van de opleiding, de behaalde resultaten in de afstudeerfase.

Documenten ter inzage bij de auditdag

- Jaarverslag examencommissie (laatste twee studiejaar)
- Verslagen opleidingscommissie
- Toetsopgaven met bijbehorende beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) (een representatieve selectie van de toetsen en beoordelingen van alle studiejaar)
- Studiemateriaal (representatieve selectie van handboeken en overig studiemateriaal van alle studiejaar)

Het auditpanel heeft de volgende eindwerken bekeken⁹:

Aantal	Studentnummer	Variant
1	1609241	Deeltijd
2	1573531	Deeltijd
3	1608402	Deeltijd
4	1612366	Voltijd
5	1601175	Voltijd
6	1605186	Voltijd
7	1601794	Voltijd
8	1610305	Voltijd
9	1630969	Voltijd
10	1652282	Voltijd
11	1624625	Voltijd
12	1620109	Voltijd
13	1601128	Voltijd
14	1629495	Voltijd
15	1565865	Voltijd

Het auditpanel heeft de volgende eindwerken bekeken bij de opschaling¹⁰:

⁹ Om redenen van privacy zijn hier uitsluitend de studentnummers weergegeven. Namen van de afgestudeerde studenten en de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditpanel.

¹⁰ Om redenen van privacy zijn hier uitsluitend de studentnummers weergegeven. Namen van de afgestudeerde studenten en de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditteam.

Aantal	Studentnummer	Variant
1	1631124	Deeltijd
2	1628847	Deeltijd
3	1627170	Deeltijd
4	1647898	Deeltijd
5	1646427	Voltijd
6	1648645	Voltijd
7	1640682	Voltijd
8	1644036	Voltijd
9	1646609	Voltijd
10	1651317	Voltijd
11	1652878	Voltijd
12	1648550	Voltijd
13	1642376	Voltijd
14	1650269	Voltijd
15	1649544	Voltijd
16	1637623	Voltijd
17	1650303	Voltijd
18	1643761	Voltijd
19	1648640	Voltijd
20	1610578	Voltijd

BIJLAGE IV Overzicht auditpanel

Naam visitatiegroep:	B Pedagogiek / B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in pedagogiek
----------------------	--

Samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemd cluster zijn ingezet.

Commissielid (Achternaam)	Rol	Deskundigheden						Deelname bij							
		Vakinhoud	Internationaal	Onderwijs en toetsing	Werkveld	visitatie- / audit	Studentzaken	Fontys Hogescholen, Pedagogiek	Fontys Hogescholen, Leraar Pedagogiek	Hogeschool Utrecht, Pedagogiek	De Haagse Hogeschool, Pedagogiek	NCOI, Pedagogiek	Hogeschool van Amsterdam, Pedagogiek	Hogeschool van Amsterdam, Leraar Pedagogiek	Hogeschool Arnhem en Nijmegen, Pedagogiek
—															
Raaijen	Voorzitter		x	x		x		x	x	x	x	X			
Vandenbroeck	Lid	x	x	x				x	x		x	X			
Van der Ploeg	Lid	x	x	x	x	x				x	x		x	X	x
Van Goor	Lid	x	x	x						x					
Van Roy	Lid	x		x	x			x	x			X			
Bolding	Lid	x		x		x		x	x						
Hoex	Lid	x			x	x		x	x		x		x	X	
Vlug	Lid	x			x					x					
Van Beers	Lid														x
Kallenberg	Lid												x	X	
Metselaar	Lid														x
Schouten	Student						x				x				
Van der Hagen	Student						x	x	x	x		X			
Andela	Secretaris					x		x	x	x	x	X			
Secretaris NQA	Secretaris					x							x	X	x

Korte functiebeschrijvingen (cv's) van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam (inclusief titulatuur)	Korte functiebeschrijving van de panelleden
Drs. W.G. (Willem) van Raaijen	De heer Van Raaijen is partner bij Hobéon en treedt sinds 2004 veelvuldig op als lead-auditor van auditpanels in het kader van accreditatie hoger onderwijs.
Dr. P.A. (Piet) van der Ploeg	De heer Van der Ploeg is onderzoeker en hoofddocent aan de Rijkuniversiteit Groningen op het gebied van Pedagogiek. Tevens is hij docent Pedagogiek bij SPO en AOLB.
Dr. R.L.C. (Roel) van Goor	De heer Van Goor was t/m 2016 docent binnen de opleiding Pedagogiek van Hogeschool Inholland. Per september 2016 is hij associate lector bij het lectoraat Leefwerelden van Jeugd.
Drs. C. (Claire) Vlug	Mevrouw Vlug is bestuurder bij Jeugdbescherming Regio Amsterdam.
M.C.G. (Marloes) van der Hagen	Mevrouw Van der Hagen is vierdejaarsstudente Pedagogiek aan de Haagse Hogeschool. Zij is daarnaast lid van de Opleidingscommissie.

Secretaris

M.A. (Ellen) Andela MA	NVAO getraind secretaris
------------------------	--------------------------

Op donderdag 16 februari 2017 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de opleiding B Pedagogiek van Hogeschool Utrecht, onder het nummer 005412.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende tenminste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800
F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl
I www.hobeon.nl